

Conferința "Procesul de convergență în cadrul Uniunii Europene"

**Politici și perspective
privind integrarea României
în Uniunea Economică și Monetară**

**Mugur Isărescu
Guvernatorul BNR**

București, 23 Septembrie 2004

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Criteriile de la Maastricht: Indicatori de convergență nominală (1)

	Deficitul bugetului consolidat ¹⁾ (procent din PIB)					Datoria publică ¹⁾ (procent din PIB)				
	2000	2001	2002	2003	2004*	2000	2001	2002	2003	2004*
Criterii Maastricht	sub 3 la sută					sub 60 la sută				
România	-4,4	-3,5	-2,0	-2,0	-0,6	23,9	23,1	22,7	21,8	23,0

¹⁾ conform metodologiei ESA95

*) 6 luni - metodologie națională

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice, Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României

Criteriile de la Maastricht: Indicatori de convergență nominală (2)

	Rata inflației (medie)					Ratele dobânzilor pe termen lung (procente pe an)					Cursul de schimb față de euro (variație procentuală anuală)				
	2000	2001	2002	2003	2004*	2000	2001	2002	2003	2004*	2000	2001	2002	2003	2004*
Criterii Maastricht	<1,5 pp peste cei mai performanți 3 membri UE					<2 pp peste cei mai performanți 3 membri UE					+ / -15 procente				
România	45,7	34,5	22,5	15,3	12,7	x	x	x	x	x	-18,3	-23,3	-16,7	-16,8	-9,9

x = nu este cazul

*) 8 luni

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României

Rata inflației

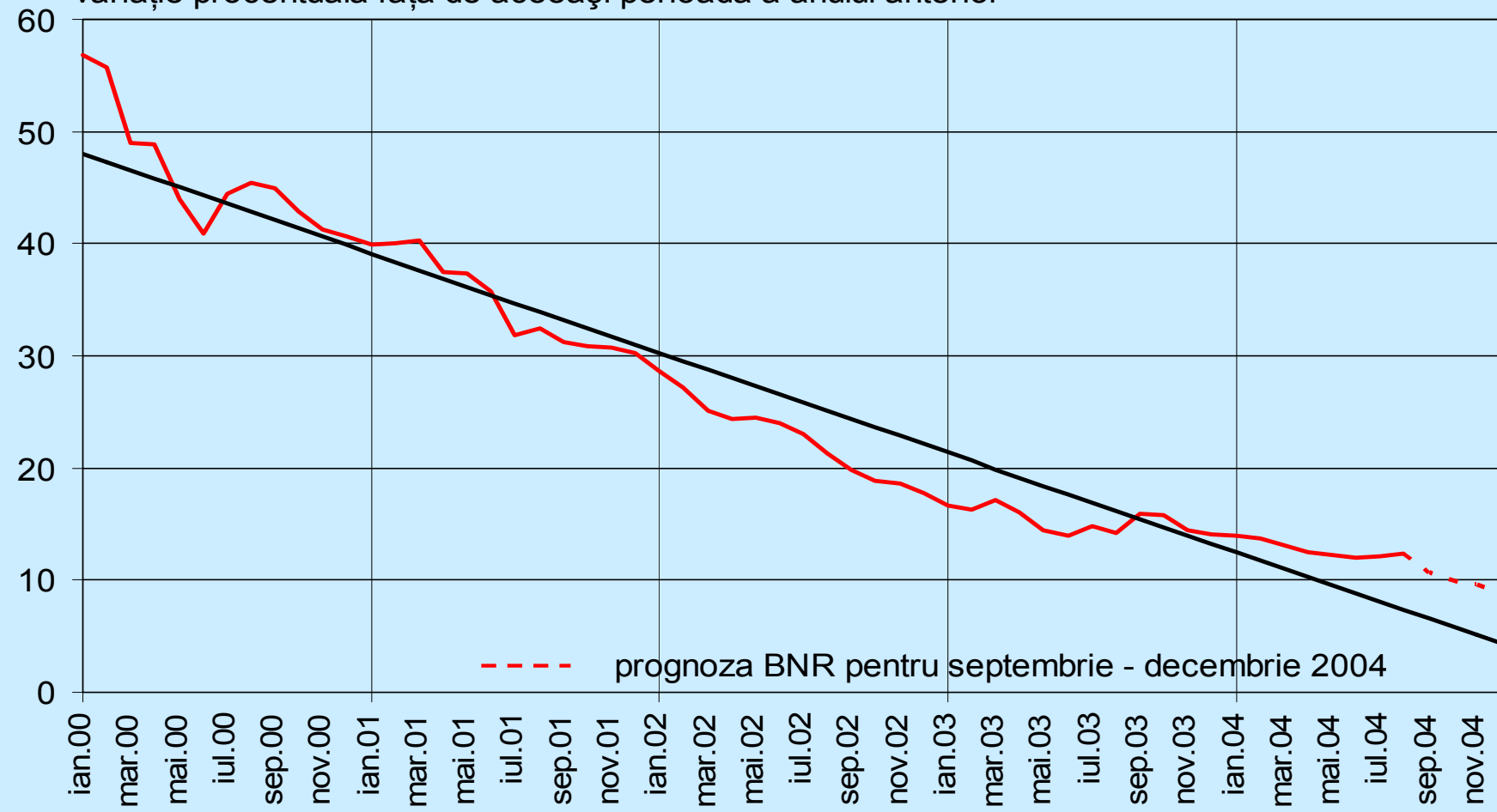
medie anuală, pe baza indicelui prețurilor de consum al populației

	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	10,3	7,4	5,8	2,4
Cehia	3,9	4,7	1,8	0,1
Polonia	10,1	5,5	1,9	0,8
România	45,7	34,5	22,5	15,3
Slovacia	12,0	7,3	3,3	8,5
Slovenia	8,9	8,4	7,5	5,6
Ungaria	9,8	9,2	5,3	4,7

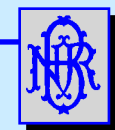
Sursa: site-uri instituții naționale de statistică

Rata inflației (IPC)

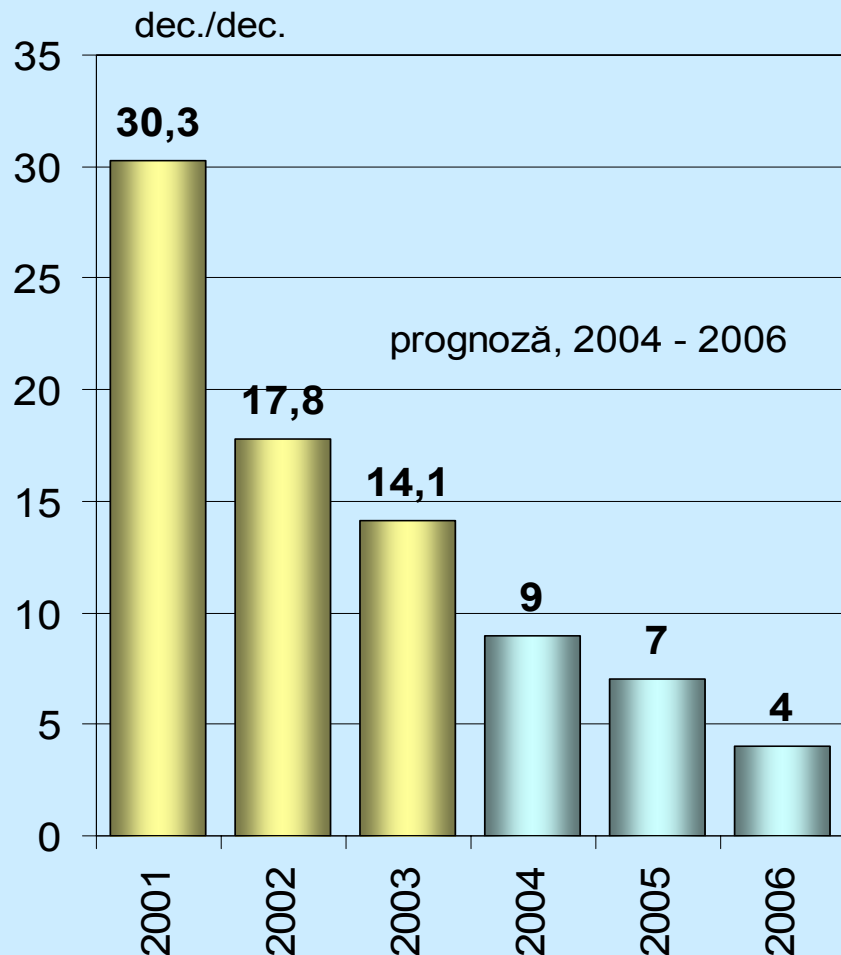
variație procentuală față de aceeași perioadă a anului anterior

Sursa: Institutul Național de Statistică

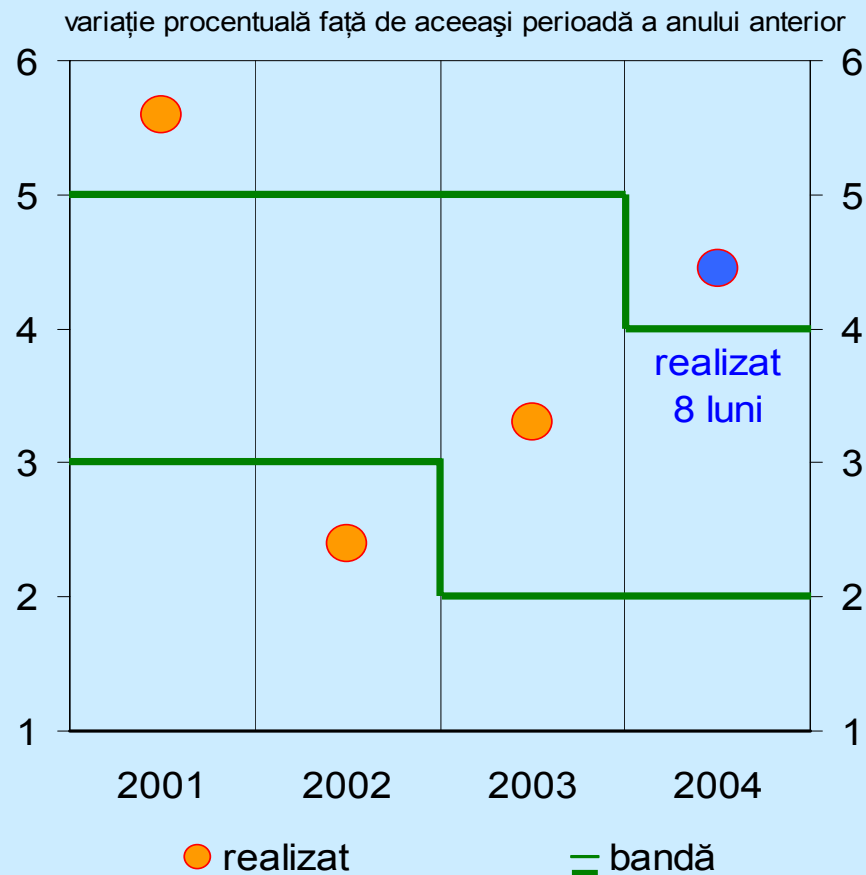

Rata inflației

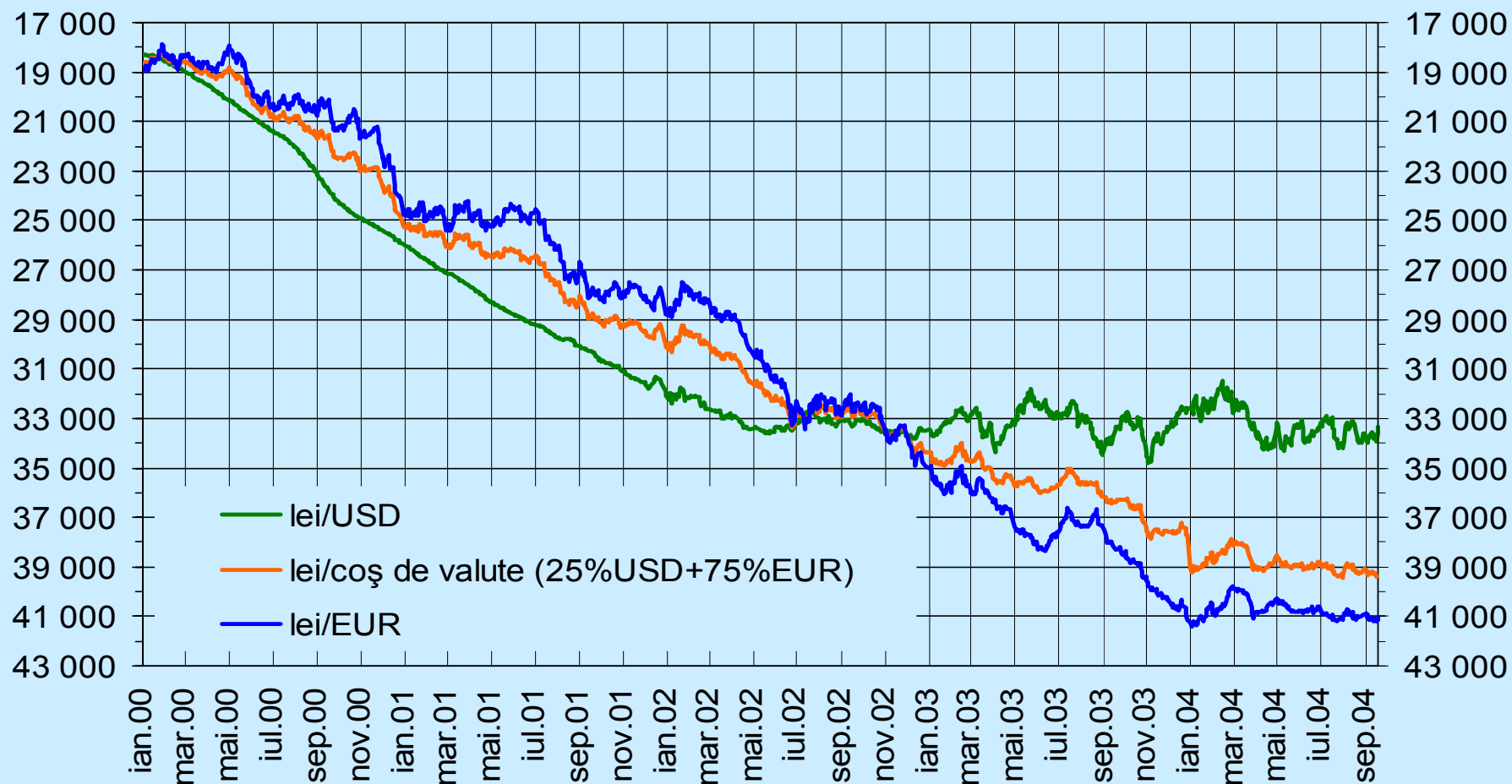
Sursa: Institutul Național de Statistică;
Programul Economic de Preaderare

Cursul de schimb mediu real al leului față de coșul de valute

Sursa: Institutul Național de Statistică,
Banca Națională a României

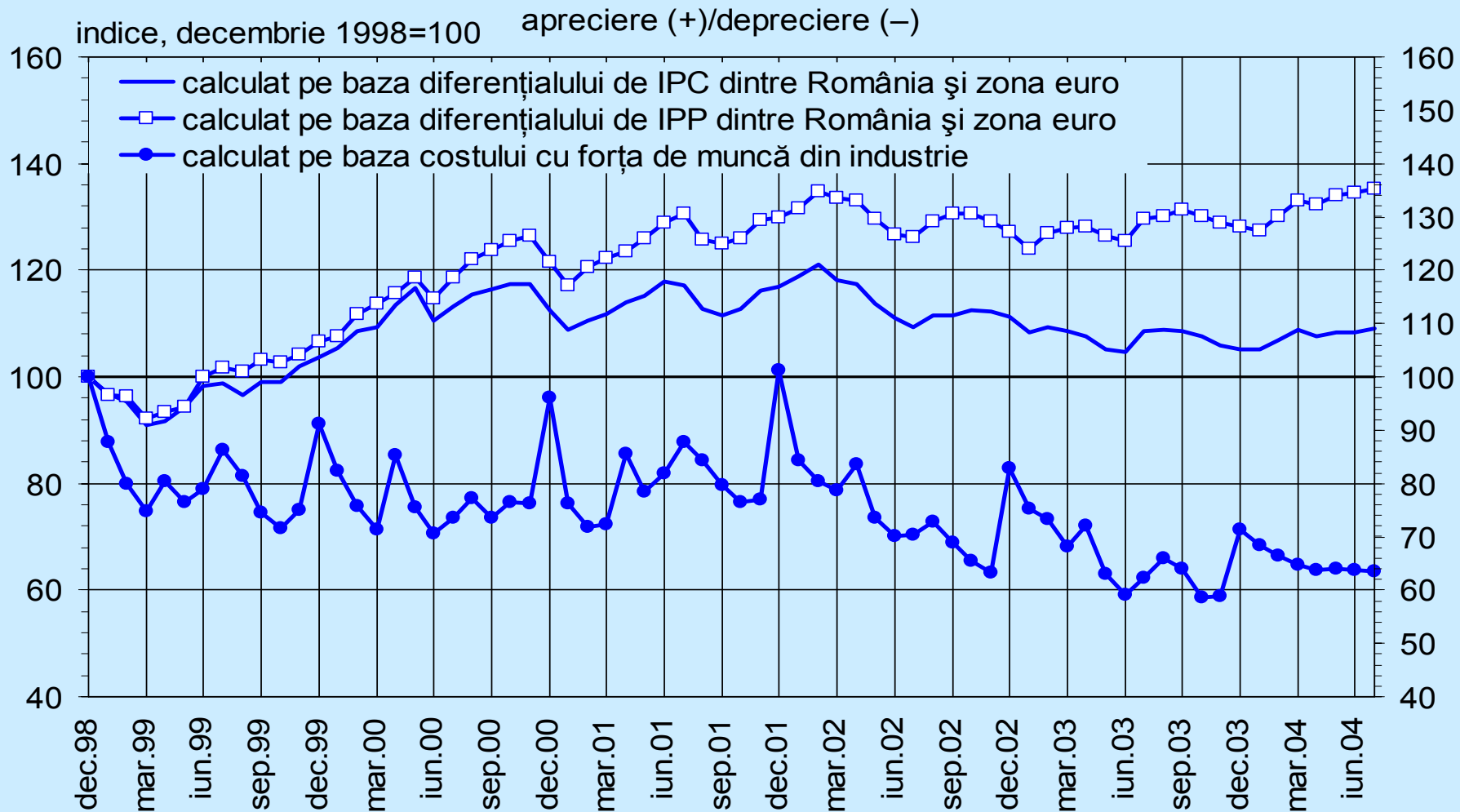
Cursul de schimb al pieței valutare

Nota: până la 31 dec. 2003, structura coșului valutar era 60% EUR + 40% USD

Sursa: Banca Națională a României

Cursul de schimb mediu real al leului față de EUR

Sursa: Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică (calculare Banca Națională a României), International Financial Statistics

Deficitul bugetului consolidat/PIB¹

procente

	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	-0,5	0,2	-0,6	-0,1
Cehia	-4,5	-6,4	-6,4	-12,9
Polonia	-1,8	-3,5	-3,6	-4,1
România	-4,4	-3,5	-2,0	-2,0
Slovacia	-12,3	-6,0	-5,7	-3,6
Slovenia	-3,0	-2,7	-1,9	-1,8
Ungaria	-3,0	-4,4	-9,3	-5,9

¹⁾ conform metodologiei ESA95

Sursa: site-ul EUROSTAT

pentru România: Ministerul Finanțelor Publice și Institutul Național de Statistică

Datoria publică/PIB¹

procente

	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	73,6	66,4	53,0	50,8*
Cehia	18,2	25,2	28,9	37,6
Polonia	36,6	36,7	41,2	45,4
România	23,9	23,1	22,7	21,8
Slovacia	49,9	48,7	43,3	42,8
Slovenia	26,7	26,9	27,8	27,1
Ungaria	55,4	53,5	57,1	59,0

¹⁾ conform metodologiei ESA95

*estimare conform European Commission, Economic Forecasts, Autumn 2003

Sursa: site-ul EUROSTAT

Gradul de deschidere a economiei*

procente

	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	116,8	118,7	112,9	116,8
Cehia	143,0	144,2	132,7	134,4
Polonia	63,1	59,8	63,3	72,6
România	70,6	74,5	76,5	80,4
Slovacia	146,0	156,5	152,7	157,6
Slovenia	116,6	116,5	114,2	114,6
Ungaria	153,6	150,2	131,1	134,6

*) = (export + import)/PIB

Sursa: site-uri bănci centrale și instituții naționale de statistică

Ponderea exporturilor și importurilor către/din Uniunea Europeană

	Exporturi către UE (pondere în total exporturi, %)				Importuri din UE (pondere în total importuri, %)			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	51,3	54,8	55,9	56,6	44,0	49,3	50,2	49,5
Cehia	68,6	68,9	68,4	69,8	62,0	61,8	60,2	59,2
Polonia	70,0	69,2	68,7	68,7	61,2	61,4	61,7	61,1
România	63,8	67,8	67,2	67,7	56,6	57,4	58,4	57,7
Slovacia	59,1	59,9	60,5	60,6	48,9	49,8	50,3	51,4
Slovenia	63,9	62,2	59,3	58,4	67,8	67,7	68,0	67,3
Ungaria	75,1	74,2	75,1	73,6	58,4	57,8	56,2	55,1

Sursa: site-uri ale băncilor centrale și instituțiilor naționale de statistică

Contribuția principalelor sectoare economice la formarea PIB

pondere în VAB

	Agricultură				Industrie				Servicii			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	13,9	13,4	12,1	11,4	30,1	29,6	29,1	30,0	56,0	57	58,8	58,6
Cehia	4,3	4,3	3,7	3,5	32,3	32,7	31,9	32,3	56,3	56,2	57,9	57,1
Polonia	3,6	3,8	3,1	...	25,7	24,1	23,8	...	62,6	65,0	66,5	...
România	11,1	13,3	11,3	13,1	27,3	27,7	28,4	31,7	46,3	44,5	45,1	49,8
Slovacia	4,7	4,5	4,5	5,0	27,6	26,7	25,6	26,9	62,4	63,8	63,6	64,6
Slovenia	3,4	3,3	3,1	2,7	30,0	30,3	30,4	31,0	60,4	60,7	63,8	63,0
Ungaria	4,3	4,3	27,8	26,2	62,7	64,4

Sursa: Comisia Europeană - Rapoarte de țară, 2003
 pentru România: Institutul Național de Statistică

PIB pe locuitor în PPS*

(procente din media UE-25=100)

Țara	2000	2001	2002	2003
Bulgaria	27	29	29	29
Cehia	65	66	67	69
Polonia	46	46	45	46
România	25	27	28	30
Slovacia	48	49	52	51
Slovenia	73	75	76	77
Ungaria	54	56	58	61

*) Paritatea puterii de cumpărare standard

Sursa: Eurostat - Statistics in Focus 37/2004

Obiective ale țărilor care au aderat la UE în 2004 privind participarea în ERM II și integrarea în zona euro (1)

Țara	Regimul actual de curs de schimb	Obiective privind participarea în ERM II	Data-țintă pentru intrarea în zona EUR
Cipru	Bandă de fluctuație de ± 15 la sută în jurul parității centrale față de euro	Intrare rapidă prin menținerea actualului regim de curs de schimb	2007
Estonia	Consiliu monetar cu euro ca valută-ancoră	Intrare imediat după aderarea la UE	2007
Letonia	Ancorare strictă la DST (începând cu ianuarie 2005, valuta-ancoră va fi euro)	Menținerea unei benzi înguste de fluctuație (± 1 la sută)	2008
Lituania	Consiliu monetar cu euro ca valută-ancoră	Intrare imediat după aderarea la UE	2006 (la mijlocul anului)
Malta	Ancorare la un coș valutar EUR/USD/GBP	Participare pe o perioadă cât mai scurtă (doi ani)	2008

Sursa: bănci centrale, BCE, Comisia Europeană

Obiective ale țărilor care au aderat la UE în 2004 privind participarea în ERM II și integrarea în zona euro (2)

Țara	Regimul actual de curs de schimb	Obiective privind participarea în ERM II	Data-țintă pentru intrarea în zona EUR
Cehia	Flotare controlată	Participare pe o perioadă cât mai scurtă (doi ani), cu bandă de fluctuație largă (± 15 la sută)	2009-2010
Polonia	Flotare liberă	Participare pe o perioadă cât mai scurtă (doi ani), cu bandă de fluctuație largă (± 15 la sută)	2007
Slovacia	Flotare controlată	Participare pe o perioadă cât mai scurtă (doi ani)	2007
Slovenia	Flotare controlată	Intrare rapidă (la sfârșitul anului 2004)	2007
Ungaria	Bandă de fluctuație de ± 15 la sută	Intrare rapidă, urmată de o participare a cărei durată va fi dependentă de viteza de îndeplinire a criteriilor de la Maastricht (această strategie este în curs de reevaluare, fiind posibilă o decalare a calendarului)	2008

Sursa: bănci centrale, BCE, Comisia Europeană

Orientări ale politicilor macroeconomice din perspectiva integrării în UEM (1)

- Politica monetară - orientată exclusiv către controlul inflației
- Sustenabilitatea convergenței nominale este condiționată de:
 - progresul consistent al reformelor structurale
 - consolidarea fiscală
 - promovarea unei politici salariale responsabile

Orientări ale politicilor macroeconomice din perspectiva integrării în UEM (2)

- Combaterea arieratelor și deficitelor cvasifiscale
 - factori inflaționiști
 - menținerea unei structuri suboptimale a creșterii
 - funcționarea ineficientă a piețelor
- Schimbarea radicală a sistemului de pensii
 - trecerea la un sistem bazat pe acumulare de fonduri
 - o administrare corectă → resurse mari pentru investiții (cazul Chile)
 - experiența negativă din țara noastră → reglementare prudențială riguroasă
- Proiecte majore pentru infrastructură
 - parteneriate public-privat
 - menținerea sub control a deficitului public

Principalele coordonate ale politicii monetare

- Trecerea de la țintirea agregatelor monetare la țintirea directă a inflației
- Evitarea urmării obiectivelor multiple (curs valutar, creștere economică)
- Reducerea diferențialului de dobândă pentru diminuarea riscului intrărilor de capital speculativ

Abordarea participării la ERM II

- Intrarea prematură ar putea prelungi “perioada de așteptare”
- Amânarea excesivă ar putea slăbi motivația pentru un ritm susținut al reformelor
- Stabilirea momentului de intrare în ERM II în funcție de:
 - îndeplinirea criteriilor de convergență nominală pentru minimizarea perioadei de participare la ERM II
 - progrese în îngustarea decalajelor din economia reală

Teme de reflecție

- Avantajele inflației scăzute – explicate repetat pentru a evita derapaje precum:
 - creșteri salariale excesive în sectorul public
 - stimularea exporturilor prin politica de curs valutar
- Independență reală a băncii centrale pentru a evita obiective conflictuale
- Conlucrare continuă cu Guvernul:
 - politici fiscale și salariale prudente
 - comunicare
- Competitivitate la export – NU prin deprecierea monedei naționale